

BOUCHRA KHALILI

WET FEET

El treball de Khalili fusiona la pràctica documental amb l'aproximació conceptual per explorar espais de transició i discursos latents en els marges polítics, socials i territorials del nostre món conegut.

D'aquesta manera es posa en qüestió les nocions d'identitat, d'estat, de frontera, de lleis migratòries, d'exili; encarnats en les expressions subjectives de la pertinença a un lloc, el nomadisme i les existències clandestines; totes elles, formes de resistència a l'arbitrarietat dels poders.

El títol de la mostra al·ludeix a l'anomenada *lleï d'ajust* a Cuba i a la política dels "peus secs-peus mullats" segons la qual els cubans que aconseguen arribar a les costes dels Estats Units poden sol·licitar asil polític en aquest país. Bouchra Khalili s'apropia d'aquesta expressió per fer referència als processos vitals d'aquelles persones que, no podent acollir-se a les polítiques migratòries d'Europa i dels Estats Units, es veuen abocades, d'una manera o una altra, a embarcar-se clandestinament al Mediterrani o a l'Atlàntic, a "mullar-se els peus". "Wet Feet" mostra una selecció de projectes de Bouchra Khalili produïts entre el 2007 i el 2012, articulant itineraris singulars que redefeixen els territoris i els seus límits, les narratives i els discursos generats arran d'aquestes circumstàncies geogràfiques.

Entre les peces exposades, *The Mapping Journey Project* (2008-2011) es basteix sobre l'acarament entre la cartografia política de l'àrea mediterrània i les trajectòries de vuit immigrants indocumentats que, amb les seves derives, n'esbossen cartografies alternatives. Cada història s'enregistra en un sol pla-seqüència, mostrant frontalment el mapa i una mà que sosté un retolador permanent. Mentre dibuixen les rutes sinuoses dels seus viatges, els immigrants narren amb gran sobrietat cadascuna de les etapes de sengles trajectòries. La veu i l'absència de rostre paradoxalment permeten a l'espectador d'assolir una dimensió imaginària; el mapa esdevé literalment una superfície de projecció del viatge sobre la qual el públic és convidat a compartir i reconstruir cadascun dels recorreguts. El resultat són nous mapes que no saben de límits ni impossibilitats, sinó de desitjos i esperances. Al llarg d'aquests trajectes, el temps es dilata i reflecteix la magnitud de l'empresa: partir cap a un altre lloc, cercar sense trobar, encaixar els revessos, provar d'aconseguir els papers i arribar a Anglaterra, Suècia, els Estats Units o el Canadà. O bé desitjar tornar a casa, veure la mare, abraçar la promesa.

La sèrie de serigrafies *The Constellations* (2011) constitueix el darrer capítol d'aquest projecte. S'hi reproduïxen les derives geogràfiques de cadascuna de les vuit itineràncies narrades, traduint els dibuixos generats per les trajectòries dels emigrants a siluetes imaginàries com les que perfilen les constel·lacions d'estels sobre l'esfera celeste. De fet, una constel·lació és també l'aspecte dels astres a l'hora del naixement (o renaixement) de la vida d'una persona. Amb aquest procés de traducció, Bouchra Khalili, a més a més d'esborrar les línies divisòries terrestres a favor d'un viatge continu i apuntar les infinites possibilitats de traçats arbitraris que uneixen cadascun dels punts del mapa; proposa un símil amb els sistemes d'orientació alternatius que utilitzen els

navegants per determinar la seva posició en aigües internacionals -un espai no sotmès a la sobirania de cap estat- i fixa aquests vuit mapes com a possibles itineraris que podran també guiar a d'altres emigrants.

La idea de l'altre és també present a *Wet Feet* (2012). La sèrie recull imatges sobre tot tipus d'embarcacions i bucs decrepits, contenidors rovellats, envellits i fets malbé que es confonen entre la vegetació. De nou, Khalili mostra ocultant, desvelant els rastres i les petjades ocasionats per un naufragi metafòric i, alhora, mostrant la documentació metonímica del comerç, del contraband i de les rutes migratòries il·legals que es troben al llarg del riu Miami i el seu port.

Els fluxos de migració i el tràfic clandestí de mercaderies com a mostra de la il·legalitat o les visites turístiques i els processos de nacionalització exemplifiquen els viatges legítims. Aquest és el contrast que explora *Circle Line* (2007), la instal·lació que tanca la mostra. El títol és hereu del nom col·lectiu que reben les dues rutes turístiques de ferri a Manhattan; línia circular. Aquesta complexa videoinstal·lació combina tres films en els quals es despleguen imatges de Nova York desproveïda dels seus habitants, sobre les quals l'artista proposa, en alternança dialògica, nou preguntes extretes del qüestionari que es fa als novinguts que desitgen obtenir la targeta verda i fragments d'una conversa que l'artista va mantenir amb un immigrant clandestí del Senegal que viu a Nova York sense papers des de fa set anys. Mentre, de fons, es desplega l'espectacle sonor de la cerimònia de la nacionalització que dona la benvinguda a quatre-cents vint-i-cinc nous ciutadans. Si *The Mapping Journey Project* gaudia d'una mínima edició, a *Circle Line* el muntatge construeix una narració generada pels espais intersticials. D'una banda, tres seqüències però un únic lloc; les perifèries marítimes de la ciutat enregistrades des d'un ferri i un telefèric des dels quals només es poden capturar imatges que suren inestables. I, per l'altra, tres sons: un de real, la declamació del mestre de cerimònies que literalment llista el reguitzell de països d'origen dels nous ciutadans, des de la "A" d'Albania fins a la "Y" de Yugoslavia, i dos de mentals proporcionats per la lectura silent dels subtítols que avancen a les altres dues pantalles.

A través del vídeo, l'obra gràfica, la fotografia i la instal·lació, el treball de Bouchra Khalili transfereix les experiències i els coneixements adquirits en cadascun dels seus projectes i, alhora, teixeix horitzons discursius que contribueixen a eixamplar les significacions associades a les representacions de les minories, els seus territoris, les seves llengües i la complexitat de les qüestions que els envolten.

Bouchra Khalili

(Casablanca, 1975. Viu i treballa a París)

El treball de Bouchra Khalili ha estat extensament exposat arreu del món, incloent La Triennale, Palais de Tokyo (París, 2012); MoMA, com a part de l'exposició fílmica "Mapping Subjectivity" (Nova York, 2011); Sharjah Biennial 10 (2011); 40th Rotterdam International Film Festival; Fundação Calouste Gulbenkian (Lisboa, 2011); The Hamilton Gallery (2011); The Liverpool Biennial (2010); The Studio Museum (Nova York, 2010); The Museum of Contemporary Art (Detroit, 2010); INIVA (Londres, 2010); Gallery 44 (Toronto, 2010); 2nd Thessaloniki Biennale of Contemporary Art (2009); Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, (Madrid, 2009); Queens Museum of Art (Nova York, 2009), i The 3rd Guangzhou Triennial (2008), entre d'altres.

Actualment i properament participa en les següents exposicions "J'ai deux amours", Cité Nationale de l'Immigration, París, del 16 de novembre de 2011 al 24 de juny de 2012; "Uncanny Journey", Dienstgebäude Artspace, Zuric, del 24 de març al 21 d'abril de 2012; "Intense Proximity, La Triennale", Palais de Tokyo, París, del 20 d'abril al 26 d'agost de 2012; "The Mapping Journey Project", Solo Show. Campagne-Première Gallery, Berlín, del 28 d'abril al 9 de juny de 2012; "Wide Open School". Hayward Gallery, Londres, de l'1 de juny al 31 de juliol de 2012; "Re-Oriented". Havremagasinet, Boden, del 6 de juny al 30 de setembre de 2012; "All our relations", 18th Biennale of Sydney, del 27 de juny al setembre de 2012; "Wet Feet and more", Solo show. Galerie Polaris – Bernard Utudjian, París, del 8 de setembre al 12 d'octubre de 2012.

Ha rebut diversos premis i beques, incloent The Louis Lumière Award (2005), The Image/Mouvement Grant (2007), The Videobrasil Residency Award i The Cultures France Hors Les Murs Award (2010). Al 2012, ha estat seleccionada per The Daad - Artist in Berlin Award i pel Vera List Center Fellowship Program (The New School, Nova York).

La seva primera monografia que porta per títol *Story Mapping* va ser publicada l'hivern del 2010 (Bureau des Compétences et Désirs/ Presses du Réel).

ACCIONS DE MEDIACIÓ

TARRAGONA MIGRA

a càrrec de Toni Serra d'OVNI

Dimecres 13 de juny, a les 19 h, a la Sala d'Actes de l'Antiga Audiència (pl. del Pallol, 3)

Per contextualitzar el treball de l'artista i construir un marc crític de la producció documental a l'entorn del concepte de migració proposem la projecció i presentació de tres treballs de vídeo documental: *Seffar Fes Ciutat interior*, Abu Ali, Marroc, 2004, (14 min.); *Europlex*, Ursula Biemann, Angela Sanders, Suïssa 2003 (20 min.); *La Forêt*, Alex Muñoz, Colectivo Frontera Sur, Espanya 2005, (35 min.).

EN RELACIÓ. Taller de co-creació

Projecte en procés a cura de Cristian Añó (Sinapsis) i Marta Ricart

En relació és una proposta impulsada pel LABmediació i compta amb la col·laboració de la Fundació Casal l'Amic. El projecte proposa un espai de treball i reflexió pràctica al voltant de les possibles apropiacions i reinterpretacions del treball artístic exposat a la mostra "Wet Feet" de Bouchra Khalili. Una proposta que vol resignificar l'obra de l'artista a partir de les especificitats del context tarragoní i de les persones que participen en el taller i esdevenir també una eina de mediació per altres espectadors, públics, visitants, etc.

Aquest espai de treball va adreçat a professionals de l'educació, la cultura, l'àmbit social, etc. que vulguin desenvolupar processos de creació-reflexió en els seus contextos. El taller parteix de posar en relació l'obra de l'artista Bouchra Khalili amb l'entorn de treball de cada participant per construir interpretacions que impliquin la posada en pràctica de metodologies i estratègies de co-creació-reflexió. El resultat de les propostes que desenvoluparà cada participant es mostraran a l'espai del LABmediació al Tinglado 2.

APROXIMACIONS A L'EXPOSICIÓ

Obertes al públic i sense concertació prèvia.

Dissabte 16 de juny, a les 12 h i dijous 19 de juliol, a les 19.30 h.
a càrrec de Cèlia del Diego – comissària de l'exposició i directora del CA Tarragona.

Dijous 21 de juny, a les 19.30 h i dissabte 7 de juliol, a les 12 h.
a càrrec de Jordi Ribas – comunicació i mediació CA Tarragona.

Visites per a grups, escoles, casals i esplais d'estiu prèvia concertació.
Cal demanar dia i hora mitjançant el correu info@catarragona.net.

Comissariat:
Cèlia del Diego

Disseny de l'espai
i direcció de producció:
Xavier Torrent

Producció audiovisual:
Miquel Giner

Muntatge:
Jordi Mitjà,
Centre d'Estudis Marítims
i Activitats del Port de Tarragona,
Brigada Municipal
de l'Ajuntament de Tarragona

Assegurança:
Allianz Seguros

Transport:
Jean Pierre Gapihan encadreur
i Transports Joan Ruiz

Traducció:
Blanca Domingo

Correcció:
Marina Massagué

Disseny gràfic:
Bildi Grafiks

Comunicació:
Jordi Ribas

LABmediació:
Cristian Añó (Sinapsis)

Gestió:
Progress S.L.

Agraïments:

Amics de la Cultura, Jordi Abelló, Montse Adán, Marc Antillach, Anton Baixeras, Judit Borrell, Montserrat Caballero, Pilar Carbonell, Manel Caro, Joan Cavallé, Martí Ferré, Pablo Pedro González, Joana Hurtado, Bartomeu Navarro, Galerie Polaris – Bernard Utudjian, Begoña Parra, Marta Rovira i Agnès Simon.

Wet Feet de Bouchra Khalili és una exposició del CA Tarragona Centre d'Art amb la col·laboració de tac 12, Viticultors Mas d'en Gil, Fundació "la Caixa" i Repsol.